

svære Portaler; vi saa de talrige Stenmasker af Mennesker og Dyr, der pryder Murene, Slangehovederne og de andre symbolske Tegn, hvormed et højtstaaende Fortidsfolk engang har prydet deres Arkitektur. I et andet fængslende Foredrag og en tilhørende Række af Lysbilleder fremstillede Seler et nyt forhistorisk, præ-Aztekisk Materiale fra Hejsletterne midt i Mexico (Atzacapotzaleo), hvor bl. a. to prægtige Lervaser var fundne med ornamentale Mønstre af samme Type som dem, der tidligere kendtes fra Teotihuacanfundene ved San Sebastian og San Juan.

En særlig Ære blev Dr. Pietschmanns Foredrag om et nylig fremdraget Manuskript fra Peru tildelt, idet Kongressens Præsident, Sir Clements Markham, den velkendte Forsker af de gamle Incaers Kultur saavel som af Grønlandernes (og en grundig Kender af dansk Forskning i Grønland), har udtalt sig om dette Foredrag i en Kommentar. Dette Manuskript, der er forfattet i eller før 1613 af en ung lærd Indianer i det nordlige Peru, rigt illustreret, handler om Perus Historie fra mystiske Tider indtil Spaniernes Tid og om Folkets Kultur, Skikke, Religion og Lidelser under de fremmede Erobreres Svøbe. Det blev fundet i det Kgl. Bibliotek i København, hvor det i sin Tid er blevet erhvervet gennem en dansk Minister i Madrid. Dets Titel er Nueava Coronica y buen Gobierno, Forfatterens Navn Don Felipe Huaman Poma de Ayala. Det indeholder henved 1200 Sider i Kwartformat, og det indledes med et Brev fra Forfatterens Fader til Kongen af Spanien, dateret i Maj 1587. Om Forfatteren udtaler Markham: »Vi kender ikke denne mærkelige Mands Skæbne, men vi ser hans Medfølelse for sine ulykkelige Landsmænd, hans Omhu for at

samle Oplysninger om dem, han er stolt af sin gamle Slægt, fuld af Sympati, frygtløs i sin Omtale af Uretfærdighed og Grusomhed. Hvis hans Værk var blevet undersøgt i Lima af Præster eller Embedsmænd, vilde det være blevet revet itu og tilintetgjort. Det maa være blevet sendt til Spanien uden at have været aabnet, uden Mistanke om Indholdet, og der blevet lagt tilside og glemt bort.« Naar dette Manuskript, forhaabentlig i en nær Fremtid, bliver offentliggjort, vil det utvivlsomt blive betragtet som et af de allervigtigste Dokumenter angaaende Sydamerikas og særlig Perus Historie og Forhistorie. Et Held har ført dette Manuskript til København, et Held har ført til dets Opdagelse der, og takket være disse Tilfældigheder har Amerikanistkongressen i London et Øjeblik faaet Lejlighed til at mindes, at der er et Land, der hedder Danmark.

Moderne holdtes i Londons Universitet (Imperial Institute), og den selskabelige Sammenrystning fremmedes yderligere under meget vellykkede Fællesture til Cambridge og Oxford. Saavel paa disse Ture som ved de festlige Receptioner paa Universitetet (i det naturhistoriske Musæum), hos Sir Richard Martin og hos den amerikanske Gesandt (Dorchester House) fortsattes Amerikanisternes Møder under den engelske Gæstfriheds stilfulde Tegn. Saavel Deltagerens Antal (ca. 200) som den Interesse, der fra videnskabelige Institutioner og Pressens Side blev lagt for Dagen, tør betragtes som sikre Vidnesbyrd om, at Videnskaben om Amerikas præhistoriske Folkeslag og Amerikanisternes Møder har en berettiget Opgave og en livskraftig Fremtid.

Den næste Amerikanistkongres er indbudt til Washington i 1914. W. Thalbitzer.

Literaturanmeldelser.

Petit Atlas du Congo Belge. Maison d'Edition Albert de Boeck, Bruxelles.

Det foreliggende Værk er et særdeles fortjenstfuldt lille Arbejde; men lad os sige det straks: det lider af en Fejl, som Kortværker ofte er beheftet med, en Fejl, der er paataalt paa flere geografiske Kongresser, og som ikke burde forekomme oftere, nemlig at det ikke er forsynet med Aarstal for dets Trykning. Kan det maaske forøge dets Værdi som Handelsvare, ved at det ser ud som nyt, naar det om nogle Aar ikke er det, saa forringes dets Værdi i den nøjeregnende geografiske Verden. Ellers er de 16 farvelagte Kort og mange instruktive Skitser og Profiler særdeles velkomment som samlet Hele. Der begyndes med et lille tydeligt Reliefkort over Afrika, derefter følger et politisk Kort over Verdens-

delen, et Kort over Congodistriktet, med Angivelse af de forskellige Opdagelsesrejsende, som har eksploreret Landet, et fysisk Kort med god Oversigt over Højdeforholdene, en grafisk Sammenligning imellem Congo-floden og de største af Jordens Floder i Henseende til Længde, Flodland og Vandmængde i 1 Sekund. Medens Congo kommer som den 9. i Længde, er den Nr. 3 i Flodland og Nr. 2 i Vandmængde, i hvilken Henseende den kun overgaas af Amazonfloden. Et etnografisk Kort giver Oversigt over Congos Folkeslag, hvori de mærkelige Dværgfolk, der fremtræder med klar rød Farve, spiller en interessant Rolle. I Skitsen over Befolkningstætheden viser Congo sig i Forhold til Evropas Lande som et meget svagt befolkede Land, der jo sikkert kan give Føde for en betydelig Befolkning. Den nuværende grupperer

sig naturligvis langs Congos Hoved- og Bifloder. Paa det økonomisk-geografiske Kort er givet Oversigt over Kautschuk-, Kakao-, Kaffe-, Sukker-, Maniok-, og Bananproduktionen, ligesom Udbredelsen af Oliepalmene, Minedriften etc. er angivet tilligemed Centrene for de forskellige Kulturer. I Oversigten over Regnfordelingen viser det sig, at det mellemste Congo har jævnt 1600—2000 mm Regn aarlig, og at Aarets to Regntider har deres Kulminationer i April og November. I Oversigten over Kommunikationer og Plantedække er Manglen paa de første selvfølgelig fremtrædende; Vandvejene ad Congo og Kassaï er de principale, hvorimod de anlagte Jærnbaner er ubetydelige; for det sidstes Vedkommende viser Kortet os, at de store ækvatoriale Skove i det væsentlige findes ved Kystlandet, ved Ubangi, Congo og Kassaï. Den geologiske Skitse viser lys Sandsten som fremherskende Formation i Congo Bassinet;

derefter følger uden om denne Granitsten med ubetydelige eruptive Formationer. I den grafiske Fremstilling af Eksporten fremgaar, at Kautschuken har haft sin Kulmination i 1900—02 og er fra den Tid i Falden, Elfenbenet har efter Stigen til 1900 været i Falden til 1904, hvorefter en Tiltagen i denne Eksport spores. Værket indeholder desuden administrative Kort og fysiske Detailkort over de enkelte Distrikter, hvori belgisk Congo er delt, et interessant Kort over Minerne i Katanga, hvor Kobber og Jærn er de væsentligste Produkter; tillige findes Tin-, Kul-, Guld-, Diamant- og Mangan-Miner. Atlaset, der er forsynet med en udtømmende Indholdsfortegnelse, vil være overordentlig kærkomment for Geografer, Geografiske Selskaber, større Handelshuse, og ikke mindst for Udvandrere og Kolonister. Det faas for den særdeles billige Pris af 2 Fr.

Ole Olufsen.

Ny Literatur.

(Indkommet til Det kongelige danske geografiske Selskab.)

Evropa.

Sveriges geol. Undersökning; Årsbok 1910, 8°, 1070 S. med tatr. Illustr. og Kort.

Finländische Hydrographisch-Biolog. Untersuchungen Nr. 8 og 9, 1912, af Rolf Witting, 4°, henhv. 78 og 99 S.

Amerika.

U. S. A. Geolog. Surv. Bull. Nr. 466, 470, 504, 505, 511, 512.

Bureau of American Ethnology, Bull. 47, by James Owen Dorsey and John Swanton, 8°, 340 S.

Canada, Ministère des Mines, Rapport sur la Géologie de la Montagne Brome og Memoire Nr. 7, 1912.

Rapp. Sommaire de la Division de la Commission Géolog. du Ministère des Mines 1910.

Polarlandene.

Danmark-Ekspeditionen til Grønlands Nordøstkyst 1906-1908. Bd. 46 og 49, 8°, henhv. 77 og 304 S. med 9 Kort.

Ricerche e Spedizioni Danesi in Groenlandia, af V. Glückstadt, 1912, 8°, 10 S.

Forskelligt.

Abh. Kais. Leop. Carol. Deutsch. Akad. d. Naturforscher, Bd. 94 og 95, 1911, og Leopoldina 47 H. 1911.

Medd. fra Kommiss. for Havundersøgelser, Ser. Plankton Bd. I, Nr. 10, C. H. Ostenfeld, 1912, 4°, 17 S. Fiskeri Bd. IV, Nr. 1, A. C. Johansen, 1912, 4°, 33 S. Skrifter Nr. 8, Johs. Schmidt, 1912, 8°, 33 S.

(Indkommet til Det kgl. Bibliotek.)

Evropa.

Partsch, J., Schlesien. Eine Landeskunde für das deutsche Volk auf wissenschaftlicher Grundlage. Teil I: das ganze Land. Bresl., 1896. Teil 2, Heft 1—3. 1903—11.

Houssaye, H. Léna et la campagne de 1806. Introduction par L. Madeline. Paris 1912.

Asien.

Schwarz, P., Iran im Mittelalter nach den arabischen Geographen. 3. Lpz. 1912.

[Quellen u. Forschungen zur Erd- u. Kulturkunde. Bd. 6].

Richthofen, F. Freih. v., China. Ergebnisse eigener Reisen und darauf gegründeter Studien. Berl.

Bd. 3: E. Tiessen, Das südliche China. Hrsg. von E. Tiessen, 1912.

Bd. 5: F. Frech, Enthaltend die abschliessende palaeontologische Bearbeitung der Sammlungen Ferdinand v. Richthofens, die Untersuchung weiterer fossiler Reste aus den von ihm bereisten Provinzen sowie den Entwurf einer erdgeschichtlichen Uebersicht China's von F. Frech. 1911.

Richthofen, F. Freih. v., Atlas von China. Orographische und geologische Karten. Abt. 2: Das südliche China (zum 3. Textband gehörig). Bearb. von M. Groll. Berl.

Afrika.

Weiss, M., Die Völkerstämme im Norden Deutsch-Ost-Afrikas. Berl. 1910.

Knox, A., The Climate of the Continent of Africa. Camb. 1911.

Avstralien.

Spencer, B., and F. J. Gillen, Across Australia. Vol. 1-2. Lond. 1912.

Forskelligt.

London. Hakluyt Society.

Works. 2. series.

Nr. 29: Book of the knowledge of all the kingdoms, lands, and lordships that are in the world, etc. Written by a Spanish Franciscan in the middle of the 14. century. Translat. a. ed. by C. Markham. Lond. 1912.

Kort.

Albertin de Virga. Die Weltkarte des Albertin de Virga aus dem Anfange des 15. Jahrhunderts in der Sammlung Figdor in Wien. Hrsg. von Fr. v. Wieser. Innsbr. 1912. Fol.